

der dog i Grunden ligger noget Andet bagved. Det forekommer mig ogsaa, saavidt jeg kan see, at det egentlige Folkeønske ikke saameget gaaer i denne Retning, som det gaaer ud paa, at hele vort Erklæringsvæsen skal hæves derved, at Bevillingsvæsenet falder bort. Forfaavidt dette, som jeg troer, er Ønsket, som rører sig i Befolkningen, kan jeg fuldkommen tiltræde samme; jeg anseer det for absolut uheldigt, at Spørgsmaal, som f. Ex. vedrøre Borgernes Næring, skulle afgjøres efter et fremmed Skjøn, og jeg vil derfor med den største Fornøielse stemme for enhver Lov, som hæver dette Bevillingsvæsen, NB. især naar Loven har til Hensigt at stille Forholdet friere; men den foreliggende Lov kan efter min Formening ikke virke i denne Retning. Den vilde vel have et Onde, som sikkert er tilstede, idet der er Erklæringer, som ganske vist ere upaalidelige, men den vil paa den anden Side indføre et større Onde; thi naar dette Lovforslag ophæves til Lov, ville Erklæringerne blive endnu mere upaalidelige, og ved Afgivelsen af disse Erklæringer er der ikke alene Spørgsmaal om en enkelt Ansøgers Interesse, men ogsaa paa en Maade om det hele Samsunds, og i ethvert Tilfælde directe ogsaa om deres Interesse, som enten strax eller senere kunne ønske at andrage i samme Retning.

Bligen-Sinecke: Da jeg ved 1ste Behandling af dette Lovforslag tillod mig at udtale mig for dets Overgang til 2den Behandling og dermed for dets Fremme, var Marsagen dertil den, at jeg lagde stor Vægt paa, at Offentlighed blev indført i dette Forhold. Det var ikke, fordi jeg troede, at Erklæringerne vilde vinde noget Væsentligt derved i Betydning; thi vi have jo et Exempel i Studsmaalshøgerne, som er os Alle bekendt, og jeg troer, at Betydningen og Indholdet af de Studsmaal, som deri gives, ikke har vundet noget Synderligt derved, at det er paabudt, at Studsmaal skulle gives, men Marsagen var den, at jeg troede, at man ved at fastsætte, at Erklæringer skulle være offentlige, fiernede en heel Deel af den Mistillid, der nu tynger paa en heel Deel af de Forhold, hvori disse Erklæringer afgives. Som Følge deraf troede jeg,

at man vilde have fyldestgjort i en vis Grad berettigede Fordringer, naar Lovforslaget havde indskrænket sig til alene at omhandle det, som vedkom Offentligheden; men i dette Lovforslag omtales noget Mere, Noget, som kan ligne en Procedure, og det forekommer mig uheldigt, fordi det kan besvirke, at der bliver ringere Udset til, at de, som ønske Offentlighed i dette Forhold, ville opnaae, hvad de egentlig ønske. Jeg havde derfor haabet, at den ærede Forslagsstiller ved den foregaaende Behandling vilde have stillet et Ændringsforslag, som gik ud paa at stryge § 2 og indføre en Redactionsforandring i § 1. Denne Forventning er ikke gaaet i Opfyldelse, og det nødsager mig derfor til ikke at stemme for Lovforslaget, da det indeholder noget Andet og Mere, end hvad jeg troer, at det væsentlig kommer an paa.

Tillisch: Jeg er ganske enig med den ærede første Taler i, at Følgen af, at det foreliggende Lovforslag ophæves til Lov, vilde være den, at de Erklæringer, som afgaves, vilde blive langt upaalideligere, end de hidtil have været. De, der have noget Kjendskab til hele dette Erklæringsvæsen, ville vide, at den Upaalidelighed, hvoraf Erklæringerne nu lide, langt mere ligger deri, at de afgives for fordeeltige for vedkommende Ansøger end det Modsatte. Det er den Ansøelse, hvorfra Lovgiveren er gaaet ud, naar han har paabudt, at Erklæringerne skulle afgives hemmeligt; han er gaaet ud fra, at der er en almindelig Følelse hos Menneket, at man hellere vil sige noget Godt om den Vedkommende end Noget, som kan være til hans Skade, og han har derfor frygtet for, at denne almindelige Tilbøielighed skulde faae en endnu større Indflydelse paa Erklæringen, naar man vidste, at den Paagældende strax skulde see den. Den ærede Forslagsstiller har som et yderligere Beviis for Antagelsen af hans Forslag anført, hvad enkelte Embedsmænd under tidligere Forhandlinger skulle have yttret, nemlig det Samme, som jeg nu har yttret. Den ærede Forslagsstiller har sagt: „Ja, Embedsmændene sige det selv, de maae bedst vide det, og altsaa er det saaledes, og derfor er der saameget mere Grund til at stemme for mit Forslag.“